

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

ANTHONY ELLUL

Seduta tas-6 ta' Ottubru, 2014

Citazzjoni Numru. 1134/2009

L-Avukat Dottor Simon Micallef Stafrace nominat kuratur tal-falliment ta' Alfred Debono fis-6 ta' Lulju 1995

Vs

Carmela sive Lina Debono u Adrian Vella

Kopja Informali ta' Sentenza

Permezz ta' rikors guramentat prezentat fid-19 ta' Novembru 2009 l-attur nomine ppremetta li:-

1. *B'sentenza mogtija minn din l-Onorabbli Qorti fis-6 ta' Lulju 1995 fil-kawza 343/95 GV fl-ismijiet l-Avukat Dottor Louis Pullicino nomine vs Alfred Debono, l-istess Alfred Debono gie dikjarat fi stat ta' falliment skond l-artikolu 482(1) tal-Kap. 13 stante li waqaf ihallas id-dejn tieghu b'effett mit-30 ta' Dicembru 1993 u gie nominat kuratur l-Avukat Dottor Simon Micallef Stafrace, u b'digriet fl-istess kawza tal-15 ta' Dicembru 1997 gew ammessi diversi kredituri b'total ta' €515945.19 oltre imghaxijiet u spejjes;*
2. *Illi in forza ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Mark Coppini tat-tletin (30) ta' Marzu 1990 Alfred Debono u Carmela sive Lina Debono, kif awtorizzati minn Digriet tas-Sekond'Awla tal-Qorti Civili, xoljew il-komunjoni tal-akkwisti ezistenti dakinhar bejniethom u in forza tal-istess Att il-proprjeta' li kienet iggib l-isem "Debran" u bin-numri hmistax u sbatax (15 u 17) fi Triq tal-Mielah, High Ridge, St. Andrews limiti tal-Gharghur giet registrata biss f'isem Carmela sive Lina Debono billi in-nofs indivis tal-imsemmi Alfred Debono gie assenjat, fl-intier tieghu, lill-imsemmija Carmela sive Lina Debono;*
3. *Illi b'sentenza tal-Onorabbli Qorti Civili Prim'Awla tal-14 ta' Dicembru 2001 fl-ismijiet 687/1990 GCD Joseph Bonello vs Alfred Debono u martu Carmela sive Lina Debono u b'digriet tal-5 ta' Novembru 1996 il-kawza tkomplet kontra Dr. Simon Micallef Stafrace bhala kuratur tal-falliment ta' Alfred Debono, il-Qorti ddikjarat li l-kuntratt tat-30 ta' Marzu 1990 fuq imsemmi quddiem in-Nutar Mark Coppini bhala li ma jiswiex u bla ebda effett legali;*
4. *Illi fis-6 ta' April tas-sena 2000 permezz ta' kuntratt fl-Attii tan-Nutar Nathalie Pace Axiaq l-imsemmija Villa Debran giet trasferita lill-intimat Adrian Vella u ghalhekk waqt li l-kawza 687/1990 kienet ghadha pendenti;*
5. *Illi dan it-trasferiment ma setax isir u sar b'qerq u b'ingann fil-konfront tal-kredituri ta' Alfred Debono;*
6. *Illi l-atturi jridu li dan il-kuntratt jigi rexiss u annullat.*

Ghalhekk talab:

1. *Tiddikjara li l-kuntratt tas-6 ta' April tas-sena 2000 fl-atti tan-nutar Nathalie Pace Axiaq li permezz tieghu l-imsemmija Villa Debran giet trasferita lill-intimat Adrian Vella huwa rizultat ta' qerq u ngann u sar bi frodi ghall-attur.*
2. *Konsegwentement tordna r-rexxissjoni tal-istess kuntratt.*
3. *Tinnomina nutar sabiex jippubblika l-att relattiv fil-gurnata, hin u lok li tiffissa din il-Qorti.*
4. *Tinnomina kuraturi ghall-eventwali kontumaci.*

Permezz ta' twegiba guramentata prezentata fil-25 ta' Jannar 2010 (fol. 9), il-konvenuta wiegbet:-

Kopja Informali ta' Sentenza

1. *Illi preliminarjament, ir-rikorrent noe m'ghandux l-interess guridiku necessarju sabiex jintavola din il-kawza;*
2. *Illi preliminarjament ukoll, u minghajr pregudizzju ghal dak gia' exceptit, il-kawza de quo hija insostenibbli stante li ma jissustux l-elementi necessarji rikjesti mill-Artikolu 1144 tal-Kodici Civili;*
3. *Illi fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghal dak gia' exceptit, it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li t-trasferiment tal-proprjeta' bl-isem 'Debran' u bin-numri hmistax (15) u sbatax (17) fi Triq tal-Mielah, High Ridge, St. Andrews, li sar bejn l-eccipjenti u l-intimat l-iehor Adrian Vella permezz ta' kuntratt ippubblikat fl-Atti tan-Nutar Dr. Nathalie Pace Axiaq datat 6 ta' April, 2000, ma sarx b'qerq u b'ingann fil-konfront tal-kredituri ta' Alfred Debono, u dank if ser jigi ppruvat waqt is-smiegh ta' din il-kawza;*

Il-konvenut l-iehor ma wegibx.

Il-qorti semghet il-provi u rat ukoll l-atti tal-kawza **Joseph Bonello vs Alfred Debono u martu Carmela Debono** (687/90). L-attur u l-konvenuta pprezentaw noti ta' sottomissjonijiet.

Kwistjoni.

L-attur qiegħed jitlob dikjarazzjoni li l-kuntratt ta' bejgh pubblikat fis-6 ta' April 2000 pubblikat min-nutar Dr Nathalie Pace Asciak li bih il-konvenuta bieghet lill-konvenut l-iehor il-fond Debran, 15 u 17, Triq tal-Mielah, High Ridge, St. Andrew's, sar b'qerq, ingann u frodi għall-attur.

Fatti.

1. Il-konvenuta hi mizzewwga lil Alfred Debono.
2. B'kuntratt tat-30 ta' Marzu 1990 il-konjugi Debono kienu tterminaw il-komunjoni tal-akkwisti u qasmu l-gid ta' bejniethom (fol. 87).
3. Fid-19 ta' Lulju 1990 certu Joseph Bonello, kreditur ta' Alfred Debono, kien ipprezenta *actio pauliana* (Citaz. Numru: 687/1990) kontra l-konjugi Debono fejn attakka l-att ta' terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti u qsim tal-gid.
4. B'sentenza tas-6 ta' Lulju 1995 Alfred Debono gie ddikjarat fallut u Dr Simon Micallef Stafrace gie nominat bhala kuratur tieghu (numru 343/95).

5. B'kuntratt tas-6 ta' April 2000 il-konvenuta bieghet lill-konvenut Adrian Vella l-fond Debran, 15 u 17, Triq tal-Mielah, High Ridge, Saint Andrews ghall-prezz ta' Lm142,500. Jirrizulta li fuq l-att kienu deheru ufficjali tal-Bank of Valletta plc u Lombard Bank plc li thallsu dejn u rrinunzjaw ghall-ipoteki li kien hemm fuq il-fond.
6. B'sentenza tal-14 ta' Dicembru 2001 il-qorti laqghet it-talbiet ta' Joseph Bonello u ddikjarat li "... Kien bi hsieb ta' qerq li l-konvenuti dehru fuq il-kuntratt tat-30 ta' Marzu 1990 fl-atti tan-Nutar Mark Coppini, li kellu l-effett li jqiegħed lill-konvenut f'qaghda li ma jistax ihallas id-dejn li għandu ma' l-attur, u tghid illi dak il-kuntratt ma hux opponibbli għall-attur, u ma jiswiex, u ma għandux jitqies, safejn huwa bi hsara tal-jeddijiet u l-interessi ta' l-attur". Minn din is-sentenza ma sarx appell (ara Dok. F a fol. 69).
7. Fl-1 ta' Ottubru 2003 il-konjugi Debono infirdu legalment permezz ta' kuntratt pubblikat min-nutar Dr Joseph Debono (fol. 60).

Konsiderazzjonijiet.

1. Il-kuratur ippropona din il-kawza li biha qiegħed jimpunja l-kuntratt ta' bejgh minhabba allegat ingann u qerq u bi pregudizzju għad-drittijiet tal-kredituri tal-fallut. Fil-fatt fir-rikors gurantat ippremetta li l-att pubbliku tas-6 ta' April 2000 sar "... b'qerq u b'ingann fil-konfront tal-kredituri ta' Alfred Debono".
2. Kuratur jagixxi wkoll għall-gid tal-kredituri tal-fallut. Tant hu hekk li l-Artikolu 501 tal-Kodici tal-Kummerc (Kap. 13) jipprovdi li:-

*"(1) Hu dmir tal-kuraturi li jagixxu għall-hlas tal-krediti tal-fallut, tkun liema tkun ix-xorta tagħhom, **għall-gid tal-kredituri**...."* (enfazi tal-qorti).

3. Il-qorti tibda biex tagħmel riferenza għal dak li xehedet il-konvenuta li ma kenitx taf bil-kawza **Joseph Bonello vs Alfred Debono u martu Carmela sive Lina Debono** (687/1990)¹, li kienet *actio pauliana* li fiha l-attur kien qiegħed jimpunja l-kuntratt tat-30 ta' Marzu 1990 li bih il-konjugi Debono tterminaw il-komunjoni tal-akkwisti bejniethom. Tant kienet taf li fit-22 ta' Awissu 1990 ipprezentat u kkonfermat nota tal-eccezzjonijiet². Għalhekk il-verzjoni li tat il-konvenuta m'hijex il-verita.

Min-naha l-oħra mill-provi rrizulta li l-konvenuta bieghet il-proprjeta minhabba s-sitwazzjoni li sabet ruhha fiha. Jirrizulta li kien hemm dejn mal-Bank of

¹ "Jien lanqas biss kont naf li tezisti din il-kawza fejn kien qed jinghad li l-kuntratt li għamilna jien u zewgħi kien falz. Dan kien l-ikbar xokk ta' hajti. Zewgi ma kien jatini l-ebda sodisfazzjoni lili. Xejn ma kien ighidli..... Ma għamilt l-ebda proceduri biex nikkontesta is-sentenza li ingħatajt fl-atti tal-kawza 687/1990. Sirt naf biha wara li inqatgħet fl-istess sena" (fol. 76).

² Ara fol. 18 tal-atti tal-kawza 687/1990.

Valletta plc li ried jithallas dak li kien dovut. Irrizulta kif per ezempju b'ittra tat-22 ta' Jannar 1998 (fol. 18) il-Bank of Valletta plc gharraf lill-konvenuta Debono li kien qiegħed jatiha sat-28 ta' Frar 1998 biex tbiegħ il-proprjeta u fin-nuqqas kienu ser jittieħdu passi biex tinbiegħ f'irkant. B'ittra legali datata 2 ta' Frar 1998 il-konvenuta wiegħbet fejn talbet lill-bank sabiex jatiha sitt xhur zmien biex tkun tista' tbiegħ id-dar.

4. Il-qorti tosserva li f'din il-kawza m'huwiex jigi kkontestat il-kuntratt tat-30 ta' Marzu 1990 fl-atti tan-nutar Dr Mark Coppini li bih il-konjugi Coppini tterminaw il-komunjoni tal-akkwisti u qasmu l-gid. Is-sentenza tal-14 ta' Dicembru 2001 ingħatat biss favur Joseph Bonello u mhux il-massa ta' kredituri ta' Alfred Debono. Għalhekk hi ta' beneficcju biss għal dak il-kreditur, fis-sens li l-kuntratt li bih giet itterminata l-komunjoni tal-akkwisti m'huwiex oponibbli fil-konfront tiegħu.
5. Sabiex l-attur nomine jirnexxi fil-kawza m'huwiex bizzejjed li jagħti prova li fiz-zmien li gie ppubblikat il-kuntratt ta' bejgħ, il-konvenuta kienet taf li hemm il-kawza 687/1990 pendenti u li zewgħa kien gie dikjarat fallut. Kellha tingħata prova wkoll fil-konfront ta' Adrian Vella, li baqa' kontumaci. Fatt magħruf mill-attur tant li fin-nota ta' sottomissjonijiet li pprezenta fit-12 ta' Awissu 2014 ta l-kummenti tiegħu dwar il-posizzjoni ta' dan il-konvenut. L-attur argumenta li:-
 - (a) In-nuqqas ta' xhieda ta' Adrian Vella m'għandhiex timmilita kontra t-tezi tal-atur. Fil-fehma tal-qorti lanqas m'għandha sservi bhala ndizju kontra l-*bona fide* tax-xerrej;
 - (b) Meta Adrian Vella ffirmat l-kuntratt kellu jkun jaf jew kellu jkun jaf bil-kawzi prezentati u decizi peress li huma atti pubblici. Argument bazat fuq x'suppost kellu jkun jaf Adrian Vella u mhux x'kien jaf.

Fil-fehma tal-qorti l-azzjoni tal-attur ma tistax tirnexxi għaladarba ma saritx prova li fiz-zmien li sar l-akkwist ix-xerrej Vella kien jaf li kien hemm pendenti l-kawza **Joseph Bonello vs Alfred Debono et** (687/90GCD) jew li kien jaf li b'sentenza tas-6 ta' Lulju 1995³ Alfred Debono kien gie dikjarat fallut. M'huwiex bizzejjed li jingħad, kif qal l-attur, li Vella kellu jkun jaf li saret il-kawza 687/90GCD. L-attur ma qalx kif Vella kellu jkun jaf b'dik il-kawza. Għaladarba l-azzjoni li ppropoza l-kuratur hi bazata fuq qerq, kien l-obbligu tiegħu li jagħti prova ta' dan. Mill-kuntratt jirrizulta li Vella hallas prezz ta' Lm142,500 sabiex xtara d-dar. Flus li somma konsiderevoli minnhom intuzaw sabiex thallas id-dejn li kien hemm mal-Bank of Valletta plc u Lombard Bank. Fil-fatt mill-provi rrizulta li fid-data tal-pubblikazzjoni tal-kuntratt ta' bejgħ tas-6 ta' April 2000:-

³ **Dr L. Cassar Pullicino nomine vs A. Debono** (342/1995).

Kopja Informali ta' Sentenza

- i. Bank of Valletta pl thallas Lm43,640.20 (ara Dok. RA1 u RA2).
- ii. Lombard Bank thallas is-somma ta' Lm20,000 (ara Dok. MDE1).

Fuq il-kuntratt deheru rapprezentanti tal-banek li ddikjaraw li kienu qeghdin jirrinunzjaw ghall-garanziji in kwantu dawn kienu jolqtu l-proprjeta oggett tal-kuntratt. Fuq bazi ta' probabilita' Vella ma kienx ser jidhol ghal negozju simili li kieku kien jaf bir-retroxxena. Il-qorti hi konvinta li Vella kien xerrej *bona fide*. M'hemmx indizju li kien mod iehor.

6. Il-konkluzjoni tal-qorti hi li l-attur ma rnexxielux jaghti prova tal-qerq. Ghalhekk it-talbiet ser jigu michuda.

Ghal dawn il-motivi:

1. Tichad l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta bl-ispejjez kontra taghha.
2. Tichad it-talbiet tal-attur, spejjez a karigu tal-patrimonju ta' Alfred Debono.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----